

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1267

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 29 juli 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Biogasvergisters - Handhavingscontroles

Enkele maanden geleden trad de Vlaamse minister van Omgeving, bijgestaan door haar milieuhandavingsadministratie, bijzonder repressief op tegen de bedrijvengroep QEF - GREENERGY - FERTIKAL. Niet minder dan 150 werknemers verloren hierdoor hun job en ervaren samen met hun gezinnen tot op heden hiervan nog steeds de negatieve gevolgen.

Kern van het probleem in de Vlaamse vergistingssector is het gegeven dat de overheid een systeem van attesten en grondstofverklaringen heeft uitgewerkt op basis waarvan toeleveringsbedrijven ongehinderd hun producten aan (biogas)vergisters kunnen aanleveren, waarbij men ervan uitgaat dat deze producten geen enkele gevaarlijke stof bevatten, maar waarbij de vergister de volledige eindverantwoordelijkheid voor deze producten draagt indien later, op basis van staalnames, alsnog de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de inputstroom van de vergistingsinstallatie wordt vastgesteld.

De productverantwoordelijkheid wordt op die manier volledig bij de vergistingssector gelegd.

Een expert die werd aangesteld in het dossier van de bedrijvengroep QEF - GREENERGY - FERTIKAL stelde op dit punt al dat de hele sector van de biogasvergisters in Vlaanderen tot een 'grinding halt' dreigt te komen; niemand in deze sector zal immers nog durven riskeren dat men de hele vergister moet afvoeren naar verbranding.

Intussen raakte al bekend dat in de inputstromen bij belangrijke toeleveranciers aan Vlaamse vergisters gevaarlijke stoffen werden teruggevonden gaande van perfluoride, cyanide, minerale olie tot zelfs chroomVI.

1. a) Hoeveel inrichtingen beschikken op dit ogenblik in Vlaanderen over een omgevingsvergunning om een vergistingsinstallatie te exploiteren (graag een opsplitsing per provincie met vermelding van de gemeente waar de exploitatiezetel zich bevindt)?
- b) Hoeveel van deze inrichtingen ondergingen in 2018, 2019, 2020 en 2021 een gelijkaardige controle zoals deze die binnen de bedrijvengroep QEF - GREENERGY - FERTIKAL werd uitgevoerd en aanleiding gaf tot de sluiting van de ondernemingen van deze bedrijvengroep (graag een opsplitsing per provincie met vermelding van de gemeente waar de exploitatiezetel zich bevindt en de uitgevaardigde handhavingsmaatregelen)?

- c) Wat was de aanleiding die tot zo'n repressief optreden tegen de bedrijvengroep QEF - GREENERGY - FERTIKAL leidde?
- 2. a) Wat is het standpunt van de minister ten opzichte van de hoger beschreven huidige situatie waarbij een Vlaamse vergister te allen tijde de volledige verantwoordelijkheid draagt voor de inputstromen naar diens vergistingsinstallatie?
- b) Is de minister van plan om een voor alle betrokken partijen (handhaving, toeleveranciers, vergisters) werkbare regeling uit te vaardigen waarbij er voortaan minstens sprake is van gedeelde aansprakelijkheid tussen toeleveranciers en vergisters? Zo ja, binnen welke termijn en op welke punten zal de bestaande regeling inhoudelijk worden gewijzigd?
- 3. a) Welke toekomstperspectieven kan de Vlaamse minister van Omgeving in concreto aan de bedrijvengroep QEF - GREENERGY - FERTIKAL, en bij uitbreiding aan de 150 getroffen werknemers en hun gezinnen zowel op korte als op lange termijn bieden?
- b) Is de minister van plan om de bestuurlijke maatregelen die lastens deze bedrijvengroep werden uitgevaardigd alsnog op te heffen, zodat de bedrijfsactiviteiten opnieuw kunnen worden opgestart?

Zo niet, waarom niet?

Zo ja, binnen welke termijn en onder welke voorwaarden?

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD

op vraag nr. 1267 van 29 juli 2021

van **STEFAN SINTOBIN**

1. a) In onderstaande tabel zijn de vergunde en actieve vergistingsinstallaties opgenomen (inrichtingen vergund voor rubriek 2.2.3.e, exclusief de RWZI's).

Locatie	Aantal vergunde actieve vergistingsinstallaties, excl. RWZI's 2018-heden (o.b.v. databank Afdeling Handhaving)
Antwerpen	11
Arendonk	2
Beerse	1
Brecht	1
Geel	1
Grobbendonk	1
Herselt	1
Malle	1
Meerhout	1
Merksplas	1
Wuustwezel	1
Limburg	8
Bocholt	1
Bree	2
Genk	1
Herk-de-Stad	1
Houthalen-Helchteren	1
Peer	1
Tongeren	1
Oost-Vlaanderen	8
Aalter	1
Beveren	3
Deinze	1
Denderleeuw	1
Lievegem	2
Vlaams-Brabant	3
Boutersem	1
Halle	1
Zoutleeuw	1
West-Vlaanderen	13
Ardoos	1

Gistel	1
Harelbeke	1
Hooglede	1
Ieper	2
Menen	1
Moorslede	1
Pittem	1
Roeselare	2
Veurne	1
Vleteren	1
Eindtotaal	43

- b) In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het aantal geregistreerde inspecties door toezichthouders van de Afdeling Handhaving bij biogasinstallaties in Vlaanderen (excl. RWZI's), in de periode 2018 tot heden, opgesplitst per gemeente.

Tijdens deze inspecties werden diverse aspecten van de regelgeving gecontroleerd. Ook opvolgingscontroles van eerdere inspecties zitten in de cijfers vervat, evenals controles naar aanleiding van meldingen (bv. klachten).

Locatie	Aantal inspecties door toezichthouders van Afdeling Handhaving 2018 - heden
Antwerpen	376
Arendonk	55
Beerse	4
Brecht	26
Geel	42
Grobbendonk	19
Herselt	36
Malle	54
Meerhout	25
Merksplas	99
Wuustwezel	16
Limburg	180
Bocholt	82
Bree	15
Genk	43
Herk-de-Stad	1
Houthalen-Helchteren	10
Peer	18
Tongeren	11
Oost-Vlaanderen	380
Aalter	35
Beveren	88
Deinze	141
Denderleeuw	4
Lievegem	112

Vlaams-Brabant	121
Boutersem	106
Halle	3
Zoutleeuw	12
West-Vlaanderen	192
Ardoos	17
Gistel	6
Hooglede	17
Ieper	23
Menen	4
Moorslede	11
Pittem	30
Roeselare	36
Veurne	17
Vleteren	31
Eindtotaal	1249

Deze inspecties hebben in diezelfde periode geleid tot in totaal 65 processen-verbaal, 581 raadgevingen of aanmaningen (uit één controle kunnen meerdere raadgevingen of aanmaningen volgen), 3 bestuurlijke maatregelen en 7 veiligheidsmaatregelen.

- c) Hierbij wordt benadrukt dat een gerechtelijk onderzoek loopt tegen QEF, Greenergy en Fertikal. De vaststellingen opgemaakt door de federale gerechtelijke politie werden in februari 2021 ter kennis gebracht aan de Vlaamse overheid met het oog op het eventueel bestuurlijk optreden, gelet op het risico voor schade aan het milieu en de openbare gezondheid.
2. a) Elke afvalverwerker draagt de verantwoordelijkheid voor de afvalstoffen die zij aanvaarden. Voor vergistingsinstallaties is dit niet anders en is het acceptatiebeleid uitgebreid beschreven in het Algemeen Reglement van de Certificering (ARC). Dit ARC beschrijft de certificeringsvoorwaarden (toepassingsgebied, verloop van het certificeringsproces, conformiteitsvereisten, beoordelingskader, beslissing) waaraan een vergunde installatie moet voldoen om te kunnen beschikken over een keuringsattest voor de productie van gft-compost, groencompost en het eindmateriaal van de biologische behandeling van organisch-biologische afvalstoffen voor het gebruik als meststof of bodemverbeterend middel.

De wettelijke basis van het ARC vinden we terug in artikel 2.3.1.3 van het Vlarema (kwaliteitsgarantiesysteem Meststoffen-bodemverbeterende middelen). Dit systeem heeft tot doel afvalstoffen om te zetten in kwalitatief hoogwaardige materialen. Het ARC wordt bij ministerieel besluit bekendgemaakt en is dus een formeel kwaliteitskader binnen de afvalwetgeving.

Hoofdstuk 5.1.2. van het ARC beschrijft het acceptatiebeleid voor vergistingsinstallaties. Hier wordt vermeld dat de verwerker verantwoordelijk is voor de inputcontrole bij aanvoer op de verwerkingssite en hierbij een strikt acceptatieprotocol toepast. Dit hoofdstuk verwijst ook naar het verdunningsverbod van het Vlarema, en artikel 2.2.1. van het Vlarema inzake de aanwezigheid van niet genormeerde stoffen in concentraties die een gevaar vormen voor de gezondheid van de mens en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen inhouden.

De verwerker moet cf. het ARC een jaarlijkse leveranciersbeoordeling uitvoeren om de mogelijke risico's van de inputstromen in kaart te brengen.

Daarnaast voorziet het ARC ook dat een overeenkomst wordt afgesloten met de

leverancier waarin duidelijk de vereisten worden opgesomd waaraan de inputstromen moeten voldoen.

De inputstromen moeten ook in één van de 3 risicoklassen worden ingedeeld op basis van hun risicoprofiel. Dit bepaalt de mate van opvolging en controle van elke inputstroom.

- b) De eindverantwoordelijkheid van de vergister blijft overeind. Ik verneem dat de OVAM momenteel een aanpassing van het ARC en het Vlarema voorbereidt om de transparantie en doorstroming van informatie van elke inputstroom doorheen deze verwerkingsketen te verbeteren.
3. a) Een bedrijf heeft in de eerste plaats zelf zijn toekomst in handen door de bestaande regelgeving na te leven.
- b) De minister kan bestuurlijke maatregelen enkel opheffen indien er beroep bij haar wordt aangetekend tegen die maatregelen, binnen de door de regelgeving bepaalde termijnen en voorwaarden. De afdeling Handhaving zal de bestuurlijke maatregelen opheffen indien conformiteit met de wetgeving terzake is bekomen, wat op dit moment nog niet het geval is.